

450.000 Nederlandse woorden online verklaard

BRUSSEL • 'Aidsvirus' en 'sms'en' zult u er vruchteloos in zoeken, 'computer' en 'cassette recorder' staan er wel in. Het *Woordenboek der Nederlandsche Taal* bestaat uit 43 kloeke boekdelen en omvat zo'n 450.000 trefwoorden uit de periode 1500-1976. Vanaf vandaag is het gratis online te raadplegen.

DOOR ERIC RINCKHOUT

'Op internet kunnen we de informatie gebruiksvriendelijk aanbieden', zegt Tanneke Schoonheim, hoofdredactrice Descriptieve historische projecten bij het Instituut voor Nederlandse Lexicologie in Leiden. 'Op termijn moet de hele Nederlandse woordenschat, ook die van volgende week, online ter beschikking zijn.'

Het *WNT* is eigenlijk een historisch woordenboek. Dit 'grootste woordenboek ter wereld', deze moeder der Nederlandse woordenboeken, is het resultaat van een titanenarbeid, een samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen. De eerste aflevering verscheen in 1864, bijna anderhalve eeuw geleden. In 1998 werd het *WNT* voltooid, het beslaat net geen vijftigduizend bladzijden. Een aardig detail is dat het *WNT* consequent de oude spelling van het Nederlands is blijven gebruiken, de zogeheten spelling De Vries-Te Winkel, met 'grote oogen' en 'versche visch'. Een bijkomend probleem is dat het *WNT* de woordenschat maar tot 1921 behandelde.

Heeft het dan wel zin om zo'n woordenboek online aan te bieden? "De oorspronkelijke, gedrukte oplage van 1.500 exemplaren is allang uitverkocht en ook de cd-rom die we in 1998 op de markt brachten kun je niet meer krijgen", zegt Schoonheim. "Via internet kunnen we de informatie uit de 43 boekbanden overzichtelijk en gebruiksvriendelijk aanbieden. Gratis en toegankelijk voor iedereen, niet alleen voor een elite."

Er worden online heel wat extra's aangeboden. Schoonheim: "Het opzoeken van een woord is er veel gemakkelijker op

FOTO RV

■ Het *Woordenboek der Nederlandsche Taal* bestaat uit 43 dikke boekdelen met trefwoorden uit de periode 1500-1976.

geworden. Er waren in de loop der jaren veel aanvullingen verschenen op het basiswoordenboek. Zo werd er, na de voltooiing van het *WNT* in 1998, drie jaar voortgewerkt om de woordenschat uit de periode 1921-1976 te beschrijven. Het woord 'computer' staat er dus in. Maar het was soms een lange, verwarrende zoektocht in verschillende boekdelen

etymologisch woordenboek. Daar zit men tot aan de letter k. Bij de al beschreven woorden krijg je dus de recentste etymologische informatie. We hebben ook een koppeling gemaakt naar het Afrikaans woordenboek, zodat je bij het Nederlandse woord 'kombuis' kunt nagaan welke evolutie dat woord in het Afrikaans heeft doorgemaakt. En we geven daarbovenop veel afbeeldingen van planten, bomen en dieren, een encyclopedisch extraatje dus."

Daarbij eindigt het niet, zegt Schoonheim. "Na het *WNT* willen we ook de woordenboeken van het Oudnederlands (500-1200), Vroegmiddelnederlands (dertiende eeuw) en Middelnederlands (veertiende-veertiende eeuw) online toevoegen."

Voor de gewone taalgebruiker zal de belangrijkste uitbreiding die met het *Algemeen Nederlands Woordenboek* zijn, het elektronische woordenboek van het eigentijdse Nederlands in Nederland en Vlaanderen, dat de taal beschrijft tussen 1970 en nu. "Er wordt niet alfabetisch gewerkt, maar per woordcategorie, zoals kleurnamen, eten en drinken,... Als ze klaar is, wordt elke categorie stelselmatig toegevoegd aan het online *WNT*."

De bedoeling is dat het online-woordenboek, met het Nederlands van de zesde tot en met de eenentwintigste eeuw, helemaal klaar is in 2017.

wnt.inl.nl.

TANNEKE SCHOONHEIM:
Opzoeken kan in de huidige spelling. 'Foto' of 'vis' brengen je automatisch naar 'photo' en 'visch'

vooraleer je het gezochte woord vond. Online is dat een fluitje van een cent. Alle informatie is nu geïntegreerd."

Is de oude spelling geen struikelblok? "Opzoeken doe je in de huidige spelling", aldus Schoonheim. "Tik je het woord 'foto' of 'vis' in, dan word je automatisch naar 'photo' en 'visch' gebracht. We hebben voorts een koppeling gelegd naar het